

Włocławek, dnia 10 lipca 2025r.

Znak: KO.411.432-433.2025
KO.411.441.2025

DECYZJA

Samorządowe Kolegium Odwoławcze we Włocławku w składzie następującym:

Przewodniczący Składu: Olga Kaczmarek-Graczyk (spr.)

Członkowie: Beata Przychodzka
Sławomir Szkudlarz

po rozpoznaniu odwołań (...) od decyzji Wójta Gminy Tłuchowo z dnia 29.01.2025r. znak ORG.6220.7.2023.IS w sprawie ustalenia środowiskowych uwarunkowań dla realizacji przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie fermy poprzez budowę budynków do hodowli brojlera kurzego wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce o nr ewid. (...) obręb (...) gmina Tłuchowo powiat lipnowski, województwo kujawsko-pomorskie, w wariantcie alternatywnym obejmującym zagęszczenie ptaków wynoszące maksymalnie do 39 kg/m²,

na podstawie art. 138 § 2 ustawy z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 572):

- uchyla zaskarżoną decyzję w całości i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29.01.2025r. znak ORG.6220.7.2023.IS, po rozpatrzeniu wniosku (...) Wójt Gminy Tłuchowo ustalił środowiskowe uwarunkowania dla realizacji przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie fermy poprzez budowę budynków do hodowli brojlera kurzego wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce o nr ewid. (...) obręb (...) gmina Tłuchowo powiat lipnowski, województwo kujawsko-pomorskie, w wariantcie alternatywnym obejmującym zagęszczenie ptaków wynoszące maksymalnie do 39 kg/m².

Zachowując termin odwołanie od powyższej decyzji wnieśli (...).

Odwołująca się (...) zarzuca naruszenie:

1. art. 7, 77 § 1 i 80 k.p.a. w związku z art. 66 ust. 1 punkty 5, 6, 6a i 7 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 1094 dalej „ustawa środowiskowa”) wynikające z braku dostatecznej oceny przedłożonego przez inwestora Raportu o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie fermy poprzez budowę

- budynków do hodowli brojlera kurzego wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce o nr ewid. (...), obręb (...), gmina Tuchowo [dalej: „Raport”] i brak stwierdzenia, że przedłożone warianty przedsięwzięcia mają charakter pozorny.
2. art. 7, 77 § 1 i 80 k.p.a. w związku z art. 3 ust. 2 i art. 62 ust. 1 pkt 1 litery a i d w związku z art. 66 ust. 1 ustawy środowiskowej w związku z art. 3 litery a i d Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.Urz.UE z 28.1.2012 r., L 26/1 - dalej w skrócie „dyrektywa środowiskowa”) oraz w związku z art. 87 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 54- dalej również w skrócie „p.o.ś.”), które to przepisy nakazują opisanie i dokonanie oceny środowiskowej we właściwy sposób dla każdego indywidualnego przypadku bezpośrednich i pośrednich skutków przedsięwzięcia dla następujących elementów:
 - a) istot ludzkich, fauny i flory;
 - b) gleby, wód, powietrza, klimatu i krajobrazu;
 - c) dóbr materialnych i dziedzictwa kultury;
 - d) oddziaływania między elementami, o których mowa w lit. a), b) i c),a w Raporcie, następnie w samej Decyzji kwestie związane z wpływem planowanej inwestycji (głównie uciążliwości odorowych, ale i pochodzących od hałasu) są w zasadzie pominięte.
 3. art. 75, 84 § 1 k.p.a. z związku z art. 3 ust. 2 i art. 62 ust. 1 pkt 1 litery a i d poprzez zaniechanie powołania dowodu z opinii biegłego w zakresie wpływu inwestycji na zdrowie psychiczne i somatyczne ludzi, który to aspekt jest szczególnie istotny w odniesieniu do uciążliwości odorowych.
 4. art. 8 k.p.a. w związku z art. 66 ust. 1 pkt 15 oraz art. 80 ust. 1 pkt 3 ustawy środowiskowej poprzez przeprowadzenie postępowania w sposób podważający zaufanie uczestników, a także naruszający zasadę proporcjonalności, a co się wyraża w pobieżnej ocenie konfliktów społecznych związanych z planowaną inwestycją oraz zignorowaniem uwag i wniosków okolicznych mieszkańców dotyczących uciążliwości i sposobów ich zapobieżenia.
 5. naruszenie art. 36 ustawy środowiskowej w związku z art. 7, 8, 9, 10 k.p.a. poprzez zaniechanie przeprowadzania rozprawy administracyjnej, pomimo znacznego zainteresowania lokalnej społeczności z jednoczesnym negatywnym jej podejściem do zamierzonego przedsięwzięcia, szczególnie, że jej przeprowadzenie mogłoby doprowadzić do zbliżenia stanowisk inwestora oraz okolicznych mieszkańców.
 6. naruszenie art. 7, 77 § 1 i 80 k.p.a. w związku z art. 62 ust. 1 pkt 1 litery a i d w związku z art. 66 ust. 1 pkt 1 litera d oraz art. 66 ust. 1 pkt 2 litera b ustawy środowiskowej poprzez zaniechanie oceny wpływu zamierzonego przedsięwzięcia na Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr (...) - dalej „GZWP”, a w szczególności zaniechanie ustalenia, czy sporządzona dokumentacja hydrologiczna nie zakazuje lokowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na planowany obszarze inwestycyjnym.

Mając na uwadze powyższe zarzuty wnosi o: uchylenie w całości zaskarżonej Decyzji i odmowę ustalenia warunków środowiskowych dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie fermy poprzez budowę budynków do hodowli brojlera kurzego wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce o nr ewid. (...) obręb (...), gmina Tłuchowo, powiat lipnowski, województwo kujawsko-pomorskie, (ewentualnie) o uchylenie w całości zaskarżonej Decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji.

Z kolei Odwołujący się (...) zarzucają:

1. nienależyte zbadanie stanu faktycznego sprawy, poprzez nieprzeprowadzenie pełnej oceny oddziaływania na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena powinna być dokonana na podstawie kompletnego raportu oddziaływania na środowisko, który spełnia wszystkie wymogi określone w art. 66 ust 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie;
2. niekierowanie się przez organ podstawowymi zasadami: kompleksowości, zapobiegania i przezorności,
3. nieskorzystanie z ekspertyz i opinii biegłych w dziedzinie ochrony środowiska. Jest to szczególnie istotne gdy wymagane są wiadomości specjalne (zgodnie z art. 84 Kpa), a które to zaniechanie wpływa na niepełność oddziaływania inwestycji na środowisko,
4. brak wizji lokalnej organu i udziału w tej wizji lokalnej społeczności w okresie letnim przy istniejących już kurnikach, a będących w sąsiedztwie inwestycji, gdzie przeprowadzenie konsultacji społecznych i uwzględnienie uwag w procesie decyzyjnym winno mieć zasadnicze znaczenie na wydanie decyzji,
5. brak oceny kumulacyjnych oddziaływań planowanego przedsięwzięcia z istniejącą instalacją tj. kurnikami znajdującymi się na działce (...) i uwzględnienie ich w procesie decyzyjnym,
6. destrukcyjny wpływ na zdrowie i jakość życia lokalnych społeczności,
7. naruszenie art. 80 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. poprzez oparcie rozstrzygnięcia na podstawie raportu z licznymi poprawkami i uzupełnieniami – bez wezwania inwestora do sporządzenia jednolitego dokumentu zgodnie z wymogami art. 66-68 ww. ustawy.

Skarżący wnoszą o uchylenie zaskarżonej decyzji.

Organ I instancji nie znalazł podstaw do zastosowania art. 132 K.p.a.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze we Włocławku ustaliło i zważyło, co następuje:

Odwołania należało uwzględnić, choć nie wszystkie zgłoszone zarzuty są zasadne.

Według art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112- zwana dalej u.i.o.ś.) decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia. Jej uzyskanie jest wymagane dla planowanych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, jak i dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (art. 71 ust. 2 pkt 1 i 2 u.i.o.ś.).

Istotą postępowania jest określenie wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko, a celem decyzji kończącej to postępowanie – określenie wymagań środowiskowych, jakie powinny być spełnione, by móc zrealizować przedsięwzięcie i zminimalizować skutki negatywnego wpływu na środowisko czynników dla niego szkodliwych. Następuje to w przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym, w którym organ pozyskuje i bierze pod uwagę przy orzekaniu wymogi z punktu od 1 do 4 art. 80 ust. 1 u.i.o.ś.. Stosownie bowiem do art. 80 ust. 1 u.i.o.ś., jeżeli była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (tak jest w badanej sprawie), właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, biorąc pod uwagę:

- 1) wyniki uzgodnień i opinii, o których mowa w art. 77 ust. 1;
- 2) ustalenia zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- 3) wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa;
- 4) wyniki postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone.

Decyzja jest wydawana po stwierdzeniu zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeśli taki plan obowiązuje dla terenu planowanego przedsięwzięcia.

W rozpoznawanej sprawie planowane przedsięwzięcie należy do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, gdyż odpowiada kryteriom określonym w § 2 ust 2 pkt 1, § 2 ust. 1 pkt 51 lit b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839). Dodatkowo przedsięwzięcie odpowiada także kryteriom określonym w § 3 ust 2 pkt 2 w zw. z § 3 ust 1 pkt 37 lit d wymienionego rozporządzenia.

W tym więc przypadku przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jest obowiązkowe (art. 59 ust 1 pkt 1 u.i.o.ś.). Zgodnie zaś z art. 62 ust 1 u.i.o.ś. w brzmieniu obowiązującym do 10.01.2025r. (zob. art. 29 ustawy z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1940)), w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określa się, analizuje oraz ocenia:

- 1) bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na:
 - a) środowisko oraz ludność, w tym zdrowie i warunki życia ludzi,
 - b) dobra materialne,
 - c) zabytki,
 - ca) krajobraz, w tym krajobraz kulturowy,

- d) wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w lit. a-ca,
- e) dostępność do złóż kopalin;
- 1a) ryzyko wystąpienia poważnych awarii oraz katastrof naturalnych i budowlanych;
- 2) możliwości oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- 3) wymagany zakres monitoringu.

W rozpoznawanej sprawie z akt wynika, że teren przewidywany jako miejsce realizacji przedsięwzięcia nie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Przedłożony w sprawie raport oddziaływania na środowisko podlegał wielokrotnie uzupełnieniom i był wyjaśniany na wezwanie organów współdziałających.

Ostatecznie przedsięwzięcie zostało pozytywnie zaopiniowane przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie (postanowienie z 10.09.2024r. znak (...), Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego (postanowienie z 20.05.2024r. znak (...), Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie, a także pozytywnie uzgodnione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy postanowieniem z 13 stycznia 2025r. znak (...). Niezależnie od tego jednak w ocenie organu odwoławczego należało zwrócić uwagę na kwestię prawidłowości i kompletności raportu w zakresie przedstawionych w nim wariantów realizacji przedsięwzięcia, określenia przewidywanych oddziaływań wariantów na środowisko, porównania oddziaływań wariantów, a także informacji na temat powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań.

Zgodnie z art. 66 ust 1 pkt 3b, 5-6a u.i.o.ś., raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać:

- 3b) informacje na temat powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań przedsięwzięć realizowanych, zrealizowanych lub planowanych, dla których wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, znajdujących się na terenie, na którym planuje się realizację przedsięwzięcia, oraz w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia lub których oddziaływania mieszczą się w obszarze oddziaływania planowanego przedsięwzięcia - w zakresie, w jakim ich oddziaływania mogą prowadzić do skumulowania oddziaływań z planowanym przedsięwzięciem;
- 5) opis wariantów przedsięwzięcia uwzględniający szczególne cechy przedsięwzięcia lub jego oddziaływania na środowisko, ze wskazaniem wariantu wybranego do realizacji, racjonalnego wariantu alternatywnego oraz racjonalnego wariantu najkorzystniejszego dla środowiska; racjonalny wariant najkorzystniejszy dla środowiska może być tożsamy z wariantem wybranym do realizacji albo racjonalnym wariantem alternatywnym;
- 6) określenie przewidywanego oddziaływania analizowanych wariantów na środowisko, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej i katastrofy naturalnej i budowlanej, na klimat, w tym emisje gazów cieplarnianych i oddziaływania istotne z punktu widzenia dostosowania do zmian klimatu, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko, a w przypadku drogi, o której mowa w art.

24ga ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, także wpływu planowanej drogi na bezpieczeństwo ruchu drogowego;

6a) porównanie oddziaływań analizowanych wariantów na:

- a) ludzi, rośliny, zwierzęta, grzyby i siedliska przyrodnicze, wodę i powietrze,
- b) powierzchnię ziemi, z uwzględnieniem ruchów masowych ziemi, i krajobraz,
- c) dobra materialne,
- d) zabytki i krajobraz kulturowy, objęte istniejącą dokumentacją, w szczególności rejestrem lub ewidencją zabytków,
- e) formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, oraz ciągłość łączących je korytarzy ekologicznych,
- f) elementy wymienione w art. 68 ust. 2 pkt 2 lit. b, jeżeli zostały uwzględnione w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub jeżeli są wymagane przez właściwy organ,
- g) wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w lit. a-f.

Zgodnie z przywołanym wyżej art. 66 ust 1 pkt 5 u.i.o.ś., wymagane jest opisanie trzech wariantów przedsięwzięcia ze wskazaniem:

- 1) wariantu wybranego do realizacji,
- 2) racjonalnego wariantu alternatywnego
- 3) racjonalnego wariantu najkorzystniejszego dla środowiska,

przy czym ustawodawca wprost przewidział, że „racjonalny wariant najkorzystniejszy dla środowiska” (pkt 3) może być tożsamy z „wariantem wybranym do realizacji” (pkt 1) albo „racjonalnym wariantem alternatywnym” (pkt 2). W raporcie należy przedstawić opisy wariantów, uwzględniające szczególne cechy przedsięwzięcia lub jego oddziaływania na środowisko. Na tym gruncie Kolegium stwierdziło, że raport, mimo jego uzupełniania przez inwestora, nie realizuje wymogów art. 66 ust 1 pkt 5 -6a u.i.o.ś.

Przedsięwzięcie, którego dotyczy sprawa ma polegać na rozbudowie fermy poprzez budowę budynków do hodowli brojlera kurzego wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce nr ewid. (...) obręb (...) gm. Tłuchowo.

W „wariacie proponowanym przez wnioskodawcę” (pkt 2.2 raportu) planowana maksymalna obsada w każdym kurniku ma wynosić 50 715 szt. do 5 tygodnia, 42 263 szt. po 5 tygodniu w cyklu. Łączna obsada we wszystkich budynkach na terenie działki nr (...) miałyby wynosić 253 575 szt. do 5 tygodnia, 211 315 szt. po 5 tygodniu. Zagęszczenie maksymalne ma wynosić do 42 kg/m². Jak podaje się w raporcie, w istniejących obiektach fermy prowadzona jest hodowla o zagęszczeniu do 39 kg/m². Inwestor zakłada chów brojlera trwający ok. 45 dni, planuje ok. 6 cykli chowu w ciągu roku.

Na infrastrukturę towarzyszącą na działce (...) składać się ma: 15 silosów paszowych o pojemności do 50m³ każdy, 10 zbiorników na gaz do 6400l każdy, 2 agregaty prądotwórcze o mocy do 250kW każdy, 5 zbiorników na ścieki socjalno-bytowe o pojemności do 5m³ każdy, 5 awaryjnych zbiorników na odcieki o pojemności do 10 m³ każdy, 5 konfiskatorów,

ujęcie wód podziemnych (studnia), budynek socjalno-techniczny, waga samochodowa. Wskazano również na infrastrukturę towarzyszącą, znajdującą się na działce (...).

W wariantcie alternatywnym, określonym jako „alternatywny technologiczny” przewiduje się natomiast utrzymanie obsady w projektowanych 5 budynkach w zagęszczeniu wynoszącym maksymalnie do 39 kg/m² (w stosunku do 42 kg/m² planowanego w wariantcie inwestorskim). Pozostałe elementy i parametry planowanej inwestycji nie uległyby zmianie. W związku z tym, planowana maksymalna obsada w każdym budynku to 47 093 szt. do 5 tygodnia tuczu, 39 244 szt. po 5 tygodniu tuczu. Łączna obsada we wszystkich budynkach na terenie działki nr (...) wyniosłaby 358 315 szt. do 5 tygodnia tuczu, 306 846 szt. po 5 tygodniu tuczu. Inwestor zakłada chów brojlera trwający ok. 45 dni, planuje ok. 6 cykli chowu w ciągu roku.

Wariantem najkorzystniejszym dla środowiska, według treści raportu, jest wariant alternatywny (zob. pkt 8.3 raportu), co jest dopuszczalne w świetle aktualnego brzmienia art. 66 ust 1 pkt 5 u.i.o.ś..

Według treści raportu, wariant wybrany przez inwestora do realizacji jest mniej korzystny dla środowiska ze względu na zwiększoną w stosunku do wariantu alternatywnego emisję z procesów technologicznych, zużycie wody, ilość powstającego obornika, ilość sztuk padłych i ilość pobranej energii elektrycznej. Porównanie wariantu inwestorskiego i alternatywnego przedstawiono w tabeli 10 raportu (str. 43 raportu).

Analizując powyższe dane organ odwoławczy doszedł do wniosku, że wariant opisany jako alternatywny, w istocie jest nieznacznie „ulepszoną” wersją wariantu inwestorskiego i brak jest danych pozwalających ustalić różnice między tymi wariantami w zakresie wpływu na środowisko. Z danych zawartych w raporcie wynika przy tym, że zagęszczenie brojlerów planowane w ramach wariantu alternatywnego (do 39 kg/m²) jest tożsame ze stosowanym w istniejących kurnikach fermy.

Orzecznictwo sądowo-administracyjne wskazuje, że racjonalny wariant zawsze powinien spełniać dwie cechy - być jednocześnie "alternatywnym" i "racjonalnym". Brak którejkolwiek z tych cech będzie powodował, że wskazany przez inwestora jako racjonalny wariant alternatywny faktycznie nim nie jest. W konsekwencji przedłożony raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko będzie wadliwy, a tym samym nie będzie możliwe w oparciu o jego ustalenia wydanie decyzji ustalającej środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia. Racjonalność wariantu oznacza, że wariant taki faktycznie mógłby zostać wybrany przez organ dokonujący oceny raportu zamiast wariantu zaproponowanego przez inwestora. Z kolei "alternatywność" oznacza, że racjonalny wariant musi się różnić od wariantu proponowanego przez inwestora w zakresie oddziaływania na środowisko (por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 kwietnia 2025 r. III OSK 6994/21).

"Alternatywność" wymaga, co do zasady, proponowania wariantu różnego pod względem kryteriów przestrzennych (jak np. lokalizacja, skala i rozmiar przedsięwzięcia) lub technologicznych (jak np. rodzaj użytych materiałów, urządzeń lub instalacji). Nie jest też wykluczone odwoływanie się do innych różnic, wynikających np. z kryteriów ekonomicznych i społecznych. Nie ulega jednak wątpliwości, że wariant racjonalny nie może mieć charakteru pozornego, tj. nie może się sprowadzać do proponowania realizacji przedsięwzięcia w tej

samej lokalizacji przy niewielkich różnicach technologicznych (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 lutego 2018 r., II OSK 1871/17). Tego rodzaju wada oznacza istotną wadliwość całego przedłożonego w tej sprawie raportu (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28 kwietnia 2020 r., sygn. II OSK 1476/19, LEX nr 3018151) (zob. wyrok NSA z dnia 13 czerwca 2023 r. III OSK 1384/22).

Celem wskazania racjonalnego wariantu alternatywnego jest poszukiwanie alternatywnych rozwiązań pozwalających zrealizować przedsięwzięcie w sposób racjonalnie oddziałujący na środowisko. Nie można zatem zredukować wymaganych, co do zasady, trzech wariantów w istocie do jednego. Należy uwzględnić, że w tej sprawie największe oddziaływanie wiąże się z odorem emitowanym przez kompleks kurników, a także pomiotem kurzym (odchody kurze), gnojowicą, zwierzętami padłymi lub ubitymi. Mając to na uwadze w raporcie należy wskazać wariant i szczegółowe dane liczbowe porównawcze, które pozwolą ocenić, że wariant alternatywny jest rzeczywistą alternatywą dla wariantu inwestorskiego. W realiach badanej sprawy materiał dowodowy takich danych nie zawiera.

Dla uznania danego wariantu za racjonalny wariant alternatywny winien on, jak już to wyżej wskazano z odwołaniem się do orzecznictwa NSA, zawierać analizę wpływu danego wariantu na środowisko ze szczegółowością porównywalną do tej, jaką zastosowano do wariantu inwestorskiego. W szczególności, twierdzenia co do zmiany wpływu na środowisko winny być poparte konkretnymi danymi oraz wyliczeniami. Co nie mniej ważne, warianty te winny różnić się w sposób istotny w zakresie wpływu na środowisko z uwzględnieniem emisji tych zanieczyszczeń, które są zwykle generowane przez dany typ przedsięwzięcia. W odniesieniu do przemysłowego chowu świń lub drobiu chodzi tu przede wszystkim o ilość generowanych odchodów oraz sposób ich zagospodarowania oraz emisję odorów, a także zużycie wody (por. wyrok NSA z 21 lutego 2018 r. sygn. II OSK 1871/17, CBOSA).

Trzeba w tym miejscu zauważyć, że z obowiązku wnikliwej weryfikacji przez organ danych zawartych w raporcie nie zwalnia uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Innymi słowy, pozytywne stanowisko organu uzgadniającego nie zwalnia organu prowadzącego postępowanie główne od samodzielnej oceny kompletności raportu, a także weryfikacji stanowiska organu współdziałającego, gdyż to organ główny odpowiada za wydanie rozstrzygnięcia (por. np. wyrok NSA z 19 września 2019 r., II OSK 2156/18, CBOSA).

Podkreślić należy, że warianty realizacji przedsięwzięcia stanowią jeden z najważniejszych instrumentów prawidłowej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Ponadto, sporządzone w raporcie porównanie obu wariantów jest lakoniczne w zakresie danych, w których opisywane warianty się różnią, zestawienie nie zawiera żadnych danych liczbowych, a ogranicza się do informacji o mniejszej/większej emisji/zużyciu, co nie pozwala na poznanie prognozowanych różnic między wariantami. Raport nie realizuje więc również wymogu określonego w art. 66 ust 1 pkt 6a u.i.o.ś.. W ocenie organu odwoławczego w tym stanie sprawy i biorąc pod uwagę skalę planowanego przedsięwzięcia, uprawnione jest przypuszczenie, że wariant przedstawiony jako alternatywny, niewiele różni się od wariantu inwestorskiego w zakresie wpływu na środowisko. W takiej sytuacji możliwość alternatywnego wyboru wariantu staje się fikcyjna.

Dodatkowo, Kolegium zwraca uwagę na konieczność podania w raporcie pełnej informacji na temat powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań. Zdaniem Kolegium jest to szczególnie uzasadnione w sytuacji, gdy planowane przedsięwzięcie stanowi rozbudowę już istniejącej farmy, co bez wątpienia zwiększy już istniejące oddziaływania na środowisko.

W badanej sprawie autor raportu stwierdził (zob. pkt 9.10), że odległość analizowanych działek od miejsc lokalizacji innych funkcjonujących przedsięwzięć o analogicznym profilu działalności, mogących zawsze znacząco, bądź potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz charakter działań inwestora, wykluczają jakiegokolwiek skumulowane oddziaływania przedmiotowej inwestycji z innymi przedsięwzięciami. Przedstawione stanowisko z uwagi na charakter planowanego przedsięwzięcia stanowiącego rozbudowę istniejącej fermy o kolejne 5 budynków do hodowli brojlera kurzego, jest nieprzekonujące i wymaga uzasadnienia.

W przedstawionych okolicznościach, wadliwe przedstawienie wariantów, brak prawidłowego porównania wariantów oraz brak należytej informacji w zakresie powiązań z innymi przedsięwzięciami, musi oznaczać, że raport nie może być uznany za spełniający wymogi formalne i z tego powodu nie może stanowić podstawy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wobec powyższego, na podstawie art. 138 § 2 Kpa Kolegium zdecydowało o wydaniu decyzji kasacyjnej, co znalazło wyraz w sentencji. Ponownie prowadząc postępowanie organ I instancji uwzględni przedstawione stanowisko, w szczególności zobowiąże inwestora do uzupełnienia raportu w zakresie wymaganym przez przepisy ustawy i w oparciu o prawidłowo wykonany raport wyda decyzję merytoryczną.

Odnosząc się na koniec do zgłoszonych zarzutów, które Kolegium uznało za niezasadne wskazać należy, że postępowanie w sprawie wydania decyzji środowiskowej, w tym zasady prowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, są aktualnie uregulowane w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, nie zaś w ustawie – Prawo ochrony środowiska. Elementy uwzględniane przy prowadzeniu tej oceny określona art. 62 ust 1 u.i.o.ś..

W postępowaniu administracyjnym powołanie biegłego na podstawie art. 84 § 1 K.p.a. ma charakter fakultatywny i zależy od uznania organu prowadzącego postępowanie. Organ nie ma więc obowiązku powoływania biegłych. Nie wyklucza to natomiast uprawnienia strony do przedstawiania dowodów dla wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, których istnienie zamierza wykazać, w tym dowodów podważających ustalenia organu.

Zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu nie oznacza, że wydanie decyzji wymaga braku sprzeciwu okolicznych mieszkańców, ani nie oznacza, że organ jest zobowiązany uwzględnić zgłaszane zastrzeżenia, uwagi, wnioski, dotyczące przedsięwzięcia. Organ wydając decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach bierze natomiast pod uwagę wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa.(art. 80 ust 1 pkt 3 u.i.o.ś.).

Sposób zapewnienia udziału społeczeństwa w postępowaniu został określony w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, i zakłada przede wszystkim obowiązek podawania do publicznej wiadomości informacji o czynnościach i wydanych aktach (zob. Rozdział 2 Działu III u.i.o.ś). Ustawa nie zawiera w art. 36 obowiązku, a jedynie możliwość przeprowadzenia rozprawy z udziałem społeczeństwa. Brak rozprawy nie stanowi więc o naruszeniu art. 36 u.i.o.ś..

Podobnie, ustawa nie przewiduje obowiązku prowadzenia wizji lokalnej (ogłędzin) z udziałem społeczeństwa, co jest o tyle zrozumiałe, że inwestycje w większości przypadków są planowane na terenach prywatnych.

Wpływ przedsięwzięcia na wody podziemne podlegał analizie w ramach oceny oddziaływania na środowisko, czemu dał wyraz przede wszystkim RDOŚ w ramach uzgodnienia realizacji przedsięwzięcia ((str. 28 postanowienia RDOŚ z 13.01.2025r.), a organ I instancji w uzasadnieniu swojej decyzji.

Odnosnie tekstu jednolitego raportu o oddziaływaniu na środowisko, to choć w przypadku licznych zmian lub uzupełnień dokumentu w trakcie postępowania wskazane byłoby sporządzenie takiego egzemplarza, to jednak nie jest to wymóg konieczny, warunkujący wydanie decyzji kończącej postępowanie.

W związku z powyższym, orzeczono jak w sentencji.

Decyzja jest ostateczna.

Pouczenie:

Od niniejszej decyzji nie przysługuje skarga, jednakże strona niezadowolona z treści decyzji może wnieść od niej sprzeciw do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy, ul. Jana Kazimierza 5, 85-035 Bydgoszcz za pośrednictwem Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Włocławku, ul. Kilińskiego 2, 87-800 Włocławek, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji.

Strona składająca sprzeciw zobowiązana jest do uiszczenia do Sądu wpisu sądowego w wysokości 100 zł. (§ 2 ust. 1 pkt 6a rozporządzenia). Sprawy uiszczenia wpisu sądowego oraz jego wysokość reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2003 r. Nr 221, poz. 2193 ze zm.).

Stronie, na jej wniosek złożony przed wszczęciem postępowania sądowo- administracyjnego lub w jego toku, może być przyznane prawo pomocy, które może być częściowe lub całkowite. Prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych, w tym z konieczności uiszczenia wpisu sądowego, a także ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego do reprezentowania strony w sprawie.

Wniosek w tym zakresie składa się bezpośrednio do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy na urzędowym formularzu i jest on wolny od opłat sądowych, przy czym strona powinna wykazać, że nie jest w stanie ponieść kosztów w całości lub części bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Wniosek

o przyznanie prawa pomocy powinien zawierać zatem oświadczenie strony obejmujące dokładne dane o stanie majątkowym i dochodach, a jeżeli wniosek składa osoba fizyczna, ponadto dokładne dane o stanie rodzinnym oraz oświadczenie strony o niezatrudnieniu lub niepozostawaniu w innym stosunku prawnym z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub rzecznikiem patentowym. Oświadczenia takie składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie sądu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Ustanowienie przez Sąd adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w ramach prawa pomocy jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa.